

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdankih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdanko opoldna, večerno izdanko pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

„PRIMOŽEC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vsa leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorac“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanko).

Uredništvo in odpravnostvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zdej. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglaš in poslanice

se računajo po pet- vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru.

Naročnino in oglaš je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovaško knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet- vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Občni zbor političnega društva

„Sloga“.

(Članek iz peresa izven uredništva).

Občni zbor političnega društva „Sloga“ dne 25. maja je bil tako mnogosteven, kakor dosedaj nijeden, tudi v najbolj razburjenih časih našega političnega življenja. K obnemu zboru so vabili pred vsem gg. učitelji, ki so nameravali nastopiti na obnem zboru samostojno, in povsem se zdi, da je ravno tako živahno delala ožja stranka dr. Gregorčiča. Lastnik „Soče“ in dr. Tuma, proti katerima je bil napovedan boj, proti prvemu od strani učiteljev in od strani stranke dr. Gregorčiča, proti drugemu od strani slednje, sta oba izjavila vpričo zborovalcev, da nista nikogar vabila k zboru izven par zaupnikov¹⁾. Sklepati smemo torej z vso gotovostjo, da se je največ delalo in pripravljalo za občni zbor od stranke, ki stoji izključno za osebo dr. Gregorčiča. Pri volitvi je bilo oddanih okoli 250 glasov²⁾. Ti so se združili v oseh, ki niso dosedaj pokazale nobene prave politične barve. Najbolj so se cepili glasovi nad osebo lastnika „Soče“, proti kateremu, zdi se, je glasovala kompaktno vsa stranka duhovnikov³⁾ in dr. Gregorčiča ter vsa učiteljska stranka tako, da so zanj stali le glasovi posestnikov in Goričanov. Na oseh dr. Tume so se združili, zdi se, isti glasovi; odločili pa so za njegovo izvolitev učitelji. Ta izid volitve kaže najbolj na razmerje, recimo, med strankami na Goriškem. Učitelji so nastopili kot svoja stranka. Kolikor se tiče zboljšanja njih gmotnega stanja, je bil njih nastop do cela upravičen, in je bil skrajni čas, da so se učitelji tesno združili v jedno skupino, katera je pripravljena vse sile naperiti v doseg zaježenega cilja. Učiteljstvo pa se je moralo pri obnem zboru prepričati, da mora v dosegu stavljenega si cilja vse drugače taktično nastopiti; da je samo prešibko, da bi kaj doseglo, in da se mora vsekakor nasloniti, ali na stran

¹⁾ Bivši tajnik G. sploh ni vabil nikogar na zbor. Ur.

²⁾ Oddanih je bilo 253 glasov, med temi nad 100 s pooblastili. Ur.

³⁾ Temu ni takó. Tudi ni mogoče govoriti o „stranki duhovnikov“. Ur.

— 32 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

—*

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Ermelinda, kateri je grof naznanil ta poset že kot določeno reč, ni ugovarjala. Deklica se je mogla smatrati zaročenka Ottorinova, kateri je bil pravilno poprosil za njeno roko. Bilo je torej pač naravno, da jo je on želel predstaviti svojemu gospodu, da bi ta odobril svatbo in privolil, da bi se odstranila tista kakršnasibodi poprejšnja zaveza, pri kateri je tudi on sodeloval. Pri vsem tem, ko si je grofinja mislila svojo hčer pred Markovim obličjem, jo je pretresal neki skrivnostni strah. Spomini in slutnje so se ji vsiljevale ter jo vznemirjale. Ko je dovoljevala odhod Bici, katera se je tudi kazala vznemirjeno vsled tega, kar je slišala praviti o tistem možu, ji je bilo tako težko pri srcu, kakor da bi izrekala obsodbo, ki bi imela določevati njeno osodo. Ko jo je videla odhajati, so ji solze orosile oči.

svobodnih posestnikov ali na duhovniško stran⁴⁾.

Povdarjala se je steer na obnem zboru vseobča zahteva po slogi in skupnem delovanju. Negotov, skoro žalosten političen položaj tudi z vso resnostjo zahteva skupno in složno delovanje. Naglašana sloga se na obnem zboru pač ni do. gla, ker ste dve stranki zavzemali precej izključno stališče, t. j. duhovniška in dr. Gregorčiča stranka ter stranka učiteljev. Vsklik po složnem in enegienem delovanju je prišel iz srca le volilem skupine posestnikov, obrtnikov in Goričanov; iz vrste ostalih dveh strank pa, zdi se, je bil ta vsklik le želja, da se polasti ena ali druga celega položaja. Da je temu tako, kažejo posamezna znamenja, ki na sebi niso vredna uvaževanja, kažejo pa na prave namere posameznih strank.

Iz interpelacije kaplana g. Dermastje na eni strani in učitelja g. Medveščeka na drugi strani, se je pokazala okolščina, da se je že več tednov pazilo na obnašanje dr. Tume, in da se je prav ovađuski prenašalo posamezne, iztrgane stavke iz njegovega občevanja, tako da je vedel eden za one izraze, ki bi bili naperjeni proti učiteljstvu, drugi pa za one, ki bi bili proti duhovnikom.

Ako se take stvari spravlja na dan ob tako važni priliki, kakor je občni zbor, da se sklepati dvoje, ali, da take osebnosti pri nas vplivajo na javno življenje, ali pa, da se je nalašč prežalo na osebo, katere se je hotelo odstraniti. Eno in drugo je obžalovanja vredno: oboje pa kaže, da k obnem zboru nekateri gospodje niso prišli delat za slogo, marveč so iskali razdora⁵⁾. Vsako politično življenje zahteva zdrave, svobodne in resne kritike.

Neiznosni položaj, v katerem smo Slovenci na Goriškem zadnja 3 leta, je pač na sebi priveš seboj, da so posamezniki jeli premišljati, v čem tiči vzrok, da pri političnem delu ne napredujemo, in se več, da izgubljamo pozicijo za pozicijo. Nasprotna ita-

⁴⁾ V tem pogledu ne vidimo take razlike med svobodnimi posestniki in duhovniki! Ur.

⁵⁾ Kaj hočete: vsak s svojega stališča so iskali pojasnil, in to toliko bolj, ker se je na skrivnem mnogo agitovalo in obrekovalo. Izjave ob takó slovesni priliki pa imajo več veljave nego besede in camera caritatis. Ur.

Marko Visconti je bil v neki dvorani svojega dvorca v družbi z najznamenitejšimi milanskimi mladeniči; čakali so obeda. Marko, ki je sicer že vedno sijajno pogoščeval prijatelje in gospodo, je bil tisti čas kar razsipen, da bi si pridobil privrženec in se skazal pred ljudstvom, ki se dá rado preslepiti od vsega, kar se blešči. Tadanji zgodovinarji vejo povedati, da je v lesku veselje in obedov, v gizdi dvorjaničev oprod, strežajev in konj nemalo prekoševal istega Azzona, svojega netjaka ki je bil inenovan gospodar milanski.

Jedna med najznamenitejšimi osebami tiste družbe je bil Lodrisio Visconti, brat usiljenega opata Svet-Ambrožkega. Ta je bil Marku najmilejši svetovalec, ki ga je spodbadal v vseh onih skrivnih naklepih, katere je bil zasnoval. Bil je mož lepega obraza, močne postave, kakih štirideset let star; toda nemiren človek, ki je že tačas dal mnogo o sebi govoriti, a ga je čakala še dokaj zloglasna slava. On je že davno sovražil Ottorina. Zavidal mu je, da ga je takó čislal Marko, na katerega je hotel le on sam uplivati. Vrh tega se je on v prejšnjih letih pravdal z Ottorinom zavoljo dedščine grajsčine Castelletto na reki Ticino, katera je nazadnje

lijanska stranka med tem kaže na celi črti vidne vspehe. Naša državna poslanca sta na Dunaju člana večine, v deželnem zboru je naših zastopnikov 10 proti 10⁶⁾, in vendar ni zabeležiti v političnem delovanju zadnjih 3 let najmanjšega napredka, najmanjše pridobitve. Vsak rodoljub je moral začeti premišljati, zakaj to, in kako ukreniti drugače. Kdor je pazljivo razloge razmotrival, pa je prišel do nepričakovanega zaključka, da je nevspeh posledica nesloge med vodečimi krogi in za njimi stoječimi strankami na Goriškem. Dokler se nasprotja med našimi deželnimi poslanci niso kazala javno, dokler ni nastopal agitatorično jeden proti drugemu, je bilo težko verjeti, da je tako. Občni zbor posojilnice, kjer so nastopili 4 deželni poslanci proti dr. Tumi, da ga pred vsem odstrani od vodstva prvega denarnega zavoda, ni dopuščal nika-kega dvoma več. Moralo se je s tem dejstvom računati, in vodeči krogi, ki so svojim postopanjem vse to dopustili, in zdi se, odobraval, so morali svoje postopanje tudi opravičiti. In zgodilo se je to s tem, da se je, kar moči, opočitalo⁷⁾ osebi, ki je napoli, da se je proti njej vzbudilo nezaupanje, in da se jo je skušalo na obnem zboru „Sloge“ odstraniti s površja. Stranka, ki je stala za dr. Gregorčičem, se je trudila pridobiti učiteljstvo za boj proti neljubim osebam. Učiteljstvo, ki bi moralo na obnem zboru kot samosvoja stranka zastopati le svoje interese, v ostalem pa trezno premisliti, za koga gre v boj, se je dalo skoraj popolnoma premo-titi, in do zadnjega trenutka je duhovna stranka (! Ur.) in dr. Gregorčiča računala na to, da pri volitvi uporabi vse glasove učiteljev proti A. Gabrščeku in dr. Tumi. Osebna navskrižja, ki so se gojila po časopisu med posameznimi zastopniki učiteljstva in A. Gabrščekom so bila taka, da smo vedeli naprej, kako se učiteljstvo izreče. Nikakor pa ni imelo učiteljstvo povoda, da je nastopilo tudi proti osebi drugega. Pridobivala bi bila torej učiteljstvo s tem proti drugemu, da so se

⁶⁾ Zdej 10 proti 11. Ur.

⁷⁾ V tem oziru imamo več poročil, ki jasno govoré, kakó so skušali nekateri gospodje spodkopati ugled dr. Tumi — in sicer z govoricami, ki so naravnost zlobne ter sposobne, da bi lahko silno škodile denarnemu zavodu. O tem utegnemo še govoriti. Ur.

pripadla Ottorinu. Marko si je prizadeval, da bi ju pomiril, in kazalo se je že nekoliko časa, kakor da bi se bila bližala. Toda Lodrisio je v srcu kahal staro sovraštvo in čakal le ugodne prilike, da bi ugonobil svojega tekmeča.

Dvorjanič je naznanil, da je prišel grof Del Balzo. Oči vseh navzočih so se obrnile proti vratom in grof je vstopil s hčerko, ki se je oprijemala njegove roke. Marko jima je stekel nasproti ves presenečen. Kajti, ko je zagledal Bice, ki je prihajala naprej s povešenimi očmi, z obrazom zarudelim od sramežljivosti, mu je bilo pri srcu, kakor da bi videl njeno mater, da bi stala pred njim sama Ermelinda, in mahoma mu je vsa kri zavrela. Vendar se je znal vladati. Sprejel je očeta s prijazno dostojnostjo, s pogledom, ki boža a zajedno sili k spoštovanju. Hčer je pa počastil, kakor se spodobi plemeniti deklici, razgovarjaje se veselo z njo, dokler niso prišli dvorjaniči, kateri so naznanili, da je obed pripravljen. Šli so tedaj vsi v drugo dvorano. Marko je velel Bici, naj se vsede na njegovo desno stran, grofa Del Balzo je posadil na levo in vsa ostala družba se je namestila okolo miz.

Ne bomo se mudili pri opisovanju reda in podrobnosti tistega obeda, ka-

donašale govorice ter spravljal A. Gabršček in dr. Tuma v enak položaj. Učiteljstvo je zadnji trenutek venderle uvidelo, kam jadra, in krenilo je vsaj deloma na stran. Vse drugače se je obnašala ožja stranka dr. Gregorčiča. Prišla je k volitvam popolnoma gotova svoje zmage, take zmage, kakor jo je dosegla nad A. Gabrščekom. Kazala je po eni strani pomirljivo, nedolžno lice, češ, kakor bi bila ona v nevarnosti, po drugi strani pa je bila trdno prepričana, da spravi iz političnega sveta oni osebi, kateri ste ji neljubi. Ne bi naglašali danes, po obnem zboru, vsa ta nasprotja in vse te neljube prikazni; ali naša vroča želja po resnem, skupnem delovanju nas primora, da imenujemo stvar tako, kakor se zove, brez ozirov na priznavanje enega ali drugega. Ako hočemo skupno delati, ne smemo priti v zbor z mislijo, enega ali drugega izpodrinili. Še predno se je pokazalo razmerje glasov, moramo imeti pred seboj skupen cilj, a tudi moramo označiti sredstvo, po katerem se te naš skupnemu cilju približamo. Tako pa se je na obnem zboru povdarjala prazna beseda: „sloga“, dejanski pa se je delalo na razrušitev, na razdor, na samovladje ene stranke. Bolj ko je bil ta namen skrit in tih, bolj je bil novaren. Kazemo torej danes s prstom nanj, zanašaje se, da se oni stan, za katerega blagor in napredek se v prvi vrsti gre, t. j. posestniki, zdramijo in se tudi začnejo zanimati za politično delovanje. Oni bi morali odločiti pri volitvah v odbor političnega društva, saj se pred vsem gre za njih kožo. Ako oni prepuste odločanje političnih in gospodarskih vprašanj zgolj duhovstvu in učiteljstvu, potem ne smejo pričakovati drugega nego le to, da si rečena stanova med seboj delita politične vloge in po svojem naziranju delujeta za blagor posestnikov.

Stan pa, ki bi se moral iz prizorov na obnem zboru največ učiti, je ravno učiteljski stan. Učiteljstvo je moralo uvideti, da bode ostajalo samo, ako bode imelo pred seboj koristi zgolj svojega stanu. Ako bode kričalo na vse grlo, kakor nje prvi zastopnik P. Medvešek, da je njih pravi ideal polni trehuh, da ne poznajo drugih ozirov, kakor edino le sebe in svojo družino, potem so gotovi, da postane učiteljstvo odjizen faktor

teri res ni bil takó potraten kakor po navadi tadanji obedi o slavnih prilikah turnirjev (viteških bojnih iger); vendar je bil tak, da bi še dandanašnji delal čast vsakemu tudi najbogatejšemu in najimenitnejšemu evropskemu dvoru.

Bili so tu najlepši prtíci in prtí ukusno vezeni, z veliko kačo (Viscontijevim grbom) na sredi; dragocene skledice, lesketajoči krožniki iz srebra in zlata; vsakovrstna jedila olepšana z raznobojnimi dišavami; ribe nadete z zlatom; pavi takó skrbno zopet pokriti s svojim perjem in takó postavljeni, da so bili videti kakor živi, katere so pa strežaji v hipu oskubli in podajali okolo še kadeče se od ognjene gorkote; ptíci in divjačina; medvedek s posrebrneno dlako, z zlatimi nohti in zobmi ter z ognjem v ustih. Za vsako jedjo so podajali gostom dišečo vodo za roke, ter jim nalivali najokusnejša vina v prelepe čaše s podobami izdelane iz dragih kovin, in v krasne steklene kozarce slikane s cveticami, živalimi in verižicami.

Ko se je gostom zadnjikrat nalivalo vino, je vstopilo v dvorano dvanaest dvorjaničev s suknjicami in hlačami belo in rudeče pisanimi, ter so prinesli darove tistega dneva. Ta je privedel na verižici čredico lovskih psov z ve-

vsem drugim stavovom. Učiteljstvo mora pač po običnem zboru pomisliti, da samo ne opravi ničesar; marveč mora iskati opore ravno v ljudstvu, katero naj vzgaja, in da mora samo biti politično toliko izobraženo, da tudi posestnika in kmetovalca vzgaja za samostojno politično stremljenje. Le ako si učiteljstvo ono prebivalstvo, med katerim biva, pridobiva za svoje nazore, sme upati na vspehe. Ako se učiteljstvo taktno in moško vede med prebivalstvom, med katerim biva, le tedaj sme računati na njih spoštovanje. Kakor z veseljem pozdravljamo, da se učiteljstvo druži in organizuje, tako moramo po običnem zboru povedati, da s tem ni storilo drugega, kakor se le prvi pripravljalni korak, in da mora biti drugi smoter učiteljstva ta, da se ljudstvu približa, da njega za svoje nazore pridobi; ti nazori pa morajo biti logični, morajo odgovarjati dejanskim potrebam učiteljskega stanu in prebivalstva, med katerim žive. Naši učitelji se ne smejo jednatiti z onimi bogatejših kronovih, kjer prebivalstvo učiteljstvo lahko plača tako, kakor si ono želi: po 800, 900 in 1000 gld. na leto. Pri nas je učiteljstvo zahtevalo dovolj, ako je stavilo kot pogoj plačilne vrste 500, 600 in 700 gld., ali k večjemu 600, 750 in 800 gld. Pri tem se pa ne sme pozabiti, da ima učiteljstvo še neko bolj živo potrebo, t. j. po boljšem izobraževanju. Kakor glasno kriče po zboljšanju plač, tako in še bolj pa mora vzdigniti svoj glas, da se odpravi učiteljske v Kopru, kjer se mladi učitelji ne morejo izobraziti, ne morejo pripraviti za svoj težavni položaj. Pri teh namerah jih bode mora podpirati pač vsak rodoljub goriski s celim srcem in z vso silo. Učiteljstvo gotovo dobi obilo prijateljev, ali poleg svoje organizacije mora se združiti z mogočnejšo organizacijo ostalega prebivalstva.

Ako smo omenili nastopanje duhovnega stanu pri običnem zboru, imeli smo pred očmi pred vsem ožjo stranko dr. Gregorčiča. Vemo, da je med duhovniki danes močna struja krščanskega socializma, in da je ta taka, da z vodstvom dr. Gregorčiča ne more in ne sme biti povsem zadovoljna. Zastopniki te struje niso bili popolnoma na jasnem, kako nastopiti, in nastopili so mnogi od njih nepristransko ter oddali svoj glas tudi za A. Gabrščeka. Stranka pa, ki se je skrivala in je zlorabljala ime dr. Gregorčiča, si je bila v svesti, zakaj je prišla, in na njen rovaš je zapisali, da je bil občni zbor „Sloge“ tako mnogosteven; njej je treba opotititi, da se je hotela polastiti edino le ona vodstva političnega društva. Ker se ji to ni posrečilo, moramo smatrati izid volitev za očiten poraz njihovega stremjenja, in ob tem ne moremo naglašati drugega, kakor da je nujna potreba skupnega delovanja; pred vsem pa da se je treba otresti vseh potajnih nakan, s katerimi je prišla k običnemu zboru. V odbor je stopila zdaj še z odločno večino; tam pokaže lahko, koliko ji je resnično na tem, da se skupno deluje, in ali sploh more združiti vse nadarjene in delavne življe okoli sebe za osveženje našega političnega življenja.

Položaj Slovencev na Goriskem je danes vendarle tak, da moramo zmagati, a moremo

zenim baržunastim ovratnikom; uni je prinesel golobarje, kragulje, konje in sokoličje vajene raznim lovom s srebrnimi zvončki, s srebrno ploščo na prsih, na kateri je bila vrezana kača; nekdo je imel meč s pozlačenim ročnem; drugi pa jekleni oklep za glavo; zopet drugi plaščke in vrhne suknje iz baržuna, s svilenimi verižicami, z gumbiči iz bisserov in zlatimi čopi).

Ko so prišli dvorjaniči z darovi, je Marko opazil, da niso imeli nič primerne s plemenito deklico. Pozval je torej nekega oprodo, kateri je stekei iz dvorane in se za hip zopet prikazal z vencem

*) Kdor želi videti, kaj je sijaj in razsipnost, naj bere v naših zgodovinarjih popisovanje obeda, ki ga, pripravil Galeazzo na trgu Aringo o priliki, ko se je poročila njegova hči Violante s knezom Lionello, angleškim kraljevičem. Pri prvi mizi, kjer je s knezi in najimenitnejšimi baroni sedel tudi Petrarca, je bilo podanih 18 jedilj, in za vsako jedjo so se delili drugi darovi. Podarjene so bile dragocene obleke in kožuh, konjske oprave, popolne bojne oprave, srebrne in zlate vaze in krožniki, dvajset kosov tkanin delanih iz svile in zlata, nebroj cvetlic sestavljenih z biseri, rubini in dijamanti, dvajset pitanih volov, šestinšestdeset konj, šest velikih konj za vojsko in drugih šest velikih za viteške bojne igre in naposled dva slovita konja za dirke, imenovana Leone in Abate, katera sta bila poklonjena ženinu.

zmagati le tedaj, ako imamo na čelu odkritosrčnega, večšega vodje in poštenovalne neodvisne delavce.

Domace in razne novice.

Osebnosti. — Jurij Laneve, predsednik okrožnega sodišča v Splicetu, je imenovan dvornim svetnikom pri najvišjem sodišču.

Postni svetnik Art. pl. Marcocchia je premeščen iz Zadra v Trst.

Deželno-vladni kancelist Anton Drogenik v Postojini je imenovan okrajnim tajnikom istotam.

Premeščenje. — Preč. gosp. Fran Klanjšček, kaplan v Skriljah, je premeščen v Štjak.

Cerkev sv. Ignacija v Gorici je zgubila vrlega duhovnika g. Korsiča, ki je odšel v sredo za kapelana c. in kr. mornarice v Pulj. Naše ljudstvo te župnije ga je jako čislalo, ker je bil neutrujen v svojem poklicu, ljudomil in obnašanju in zvest sin svojega naroda. — Bilo srečno in v novi službi.

Procesija sv. Rešnjega Telesa včeraj se je vršila ob najlepšem vremenu. Šla je skozi magistratno in gledališko ulico po vrtni, trzni, semeniški, knezonskokofski čez Travniki po Raštelu nazaj v Stolno cerkev. Najsvetejše je nosil kardinal sam, spremljevan od mnogobrojnega duhovništva. Procesije so se udeležili uradniki raznih oblastij, zavodi, srednje in ljudske šole — tudi iz „Solskega doma“ — ter obilo občinstva. Pred in za Najsvetejšim so korakali v dveh oddekih tukajšnji domobranci, ob strani pa topničarji; svirali sta mestna in vojska godba. Pri evangelijih so pokali topiči na gradu. — Na Travniku je stal oddelek tukajšnjega 47. pešpolka ter častniki garnizije, ki so bili tačas službe prosti.

Ob hišah so stali običajni mlaji, okna po ulicah, koder se je premikala procesija, so bila nakličena s prtiči in zelenjem, med katerim so gorele sveče.

Gonja proti kardinalu. — Ker ni bilo kardinala v deželni zbor, so želi gonjo proti njemu. Prvi se je oglašil „Piccolo“, ki je rekel, da pošljejo kardinalu že drugo „bando“, in ne več mestne godbe, svirat pred palačo, v Gorici pa so govorili „niente più musica“. Slednjic se je oglašila še „Karjola“, ki v posebnem članku od torka pripoveduje, da deželni glavar se je trudil priti do sporazumljenja s Slovenci, ali ni šlo, in slednjic se je obrnil do kardinala, čes, da bi bilo mogoče z njegovim glasom spraviti deželni zbor do sklepčnosti. Tako med vrstami pa se dá čitati, da deželni glavar dr. Pajser se ni prav nič pobrigal za Slovence, temveč je iskal le virilni glas, kako bi ga pridobil.

„Karjola“ pripoveduje, da kardinal se je že bavil z dnevnim redom seje, določene za soboto, kar je prišel preobrat, udal se je — po njegovem mnenju — Slovincem, sovravnikom mesta, zbog česar ni prišel v deželni zbor.

„Karjola“ pravi, da kardinal je stal „za sovražstvo proti ljubezni“, t. j. „sovrastvo“ smo mi Slovenci, Italijani pa so „ljubezen!“ Kaka ironija! Tisti ljudje, ki nas dušijo in zatirajo, ki nam ne privoščijo niti trohice pravice, tisti govoré — o ljubezni, da oni so ljubezen!! Ali se nahajajo še večji zavijalci resnice kje na božjem svetu?!

In v imenu takih ljudi naj bi kardinal dajal — „lekcijske“ slovenskim poslancem brez srca in brez druge svrhe razven nasprotstva“, kakor pravi „Karjola“, za take ljudi naj bi hodil kardinal v deželni zbor proti Slovincem! Na dnu srca bi jih veselilo, ako bi mi Slovenci ne prodrli nikdar s svojimi zahtevami, čeprav so te tako

iz bisserov na zlatem krožniku. Tedaj je gospodar vstal, prijel z obema rokama venec, pokleknil z jednim kolonom pred Bice, in potem, vzravna se zopet, ga položil nežno na njeno glavo rekoč: „Bog živi kraljico naše družbe“, na kar so vsi povabljeni odgovorili z odobrjočim vsklikom.

Na to je prosil deklico, naj bi blagovolila — povemo z njegovimi besedami — storiti prijetne tiste uboge njegove darove s tem, da bi jih ona s svojo roko podala vitezom in baronom, ki so ga počastili. — Bici je vstala in vsi povabljeni za njo. Marko sam, strežer je kot oproda, jo je vodil okolo miz, ter je prejemal iz rok dvorjaničev in izročeval njej vsako reč; ona je to, kar je dobila, vljudno podajala tistemu, kateri je bil pred njo; a obdarovanec je prijemal dar klečč z jednim kolonom in poljubovaje krasni darovalki rob njene obleke. Ottorinu je bil namenjen šlem. Nekateri so opazili, da so se zali kraljiči nenavade tresle roke, ko mu ga je podajala; a to so si razlagali s tem, da je taka oprava preteška za nežne dekličine roke.

(Dalje pride).

skromne! Saj zahtevamo le to, kar nam tiče, česar pa nimamo baš radi zlovolje na italijanski strani.

Članek v „Karjoli“ diha skrajno sovražstvo proti nam, pa v isti sapi se drzne govoriti vendar, da Slovenci delajo v znamenju sovražstva!!

Ljudje mislijo, da isti članek je ali pisal ali pa je v sorodstvu z njim — sam dr. Pajser!

Kako naj postopa virilni glas. — „Corriere“, ki je v številki od torka izlil ves svoj žolc na kardinala, pravi med drugim, da kardinala ni bilo gledé na nameravano sejo deželnega zbora v soboto baš potreba glasovati z Italijani; on da bi bil lahko glasoval tudi proti ali pa se zdržal glasovanja. Po mnenju Italijanov tiče torej virilnemu glasu mesto statista; samo v deželni zbor naj gre, tam naj sedi lepo mirno, tudi glasovati ni potreba, že opravjo vse Italijani, da je le navzoč, pa je vse prav!

Da bi odslej kardinal, tako visok cerkveni dostojanstvenik, igral v deželnem zboru Italijanom na ljubo tako poniževalno vlogo, tega si pač ne moremo več misliti.

Kakošno bodi „Slogino“ glasilo?! — Na običnem zboru „Sloge“ sta govorila gg. Franc Bajt, nadučitelj v Ajdovščini, in Gaspar Likar v Gorici, kakošno bodi „Slogino“ glasilo. — Na tem mestu naj se dotaknemo le nekaterih „zahtev“ imenovanih gospodov, kajti glavno razmerje „Soče“ ali „Prim.“ „Lita“ do „Sloge“ bo predmet posebnemu članku. To vprašanje je zares važno in je zagadel prav, da spregovorimo o njem resno besedo.

Gosp. Bajt je dejal v svojem utemeljevanju med drugim, da „Sloga“ mora imeti glasilo, v katerem se bo zrcaila njena politika. O tem drugič. To glasilo pa ne sme biti pristopno klerikalizmu (— „Soča“ je bila namreč preveč pod njegovim vplivom, pravijo nekateri gospodje —), niti ne sme biti preveč odvisna od enega samega stanu (hotel je reči: duhovništva). „Slogino“ glasilo bi se moralo resneje (namreč resneje nego „Soča“) baviti z visoko politiko in prinašati članke o vseh svetovnih dogodkih, — ne pa masiti predalec z domačim drobižem, s katerim se dela le zdrabja med Slovenci in Italijani, ki je nam le v škodo. — Gospod Bajt nam je podal tudi praktičen vzgled iz „Soče“, kako je „krivično“ hujskala proti Italijanom, dražila jih, delala torej razpor — in s takimi čencami polnila predalec, a zanemarjala „visoko politiko“ in važnejša vprašanja. Ko je bil namreč „Solski dom“ dožidan, nadroval je ta zagovornik goriskega lahonstva, so se preselile „Slogine“ sole v novo poslopje brez dovoljenja, dasi mora vsakdo vedeti, da bi se moralo to oblastvu prej naznaniti, ki bi poslopje preiskalo in dalo dovoljenje. Ali ker se to ni zgodilo, je bila „Sloga“ kaznovana na denarno globo, — in „Soča“ je po nepotrebnem udrhala po županu Venutiju in „šjoru Braidottu“. S tako pisavo se le osmešimo, nasprotje med Lahi in Slovenci se poostruje, a mi potrebujemo mir v deželi in ne razporov! In tako ista „Soča“ vse možne in nemožne prilike, da seje razpor med Slovenci in Italijani. Vsaka številka je polna takih hujskarij!!

To so glavne misli g. Bajta, najnovejšega apostola miru in ljubezni med Slovenci in Lahi v deželi. — Kar se tiče njegovega vzgleda, je pogorel že takoj na zboru. Predsednik je namreč povedal, da odbor „Sloge“ je naznanil goriskemu magistratu, da je poslopje „Solski dom“ povsem v redu in za navadno bivanje tudi odobreno od merodajne komisije, in prosil, naj pošlje komisijo, ki ga pregleda in odobri tudi po solskih predpisih za solsko rabo. Toda te komisije ni hotelo biti. Ker je solsko leto že pričelo, je „Sloga“ morala pričeti s poukom v novih prostorih. Magistrat je porabil to priliko in „Sloga“ kaznoval. — Kakor znano, je „Soča“ takrat po zasluženju okrcala magistrat in radi neklih dogodkov šjora Braidotta. Kdo bi bil mislil, da dobé ti laški gospodje zagovornika proti „Soči“ na običnem zboru „Sloge“, z zahtevo, naj si „Sloga“ onisi glasilo, ki ne bo kakor „Soča“ hujskala tako po nepotrebnem proti Lahonom?! Kdo bi pričakoval, da se dobi inteligentnega Slovenca, ki bo obsojal v takó škandaloznih časih, kakoršne smo baš mi Slovenci doživeli zadnja leta, pisavo „Soče“, ki je bila v najhujših časih edina zagovornica nasega zatiranega ljudstva, kateremu je dajala poguma prav s svojim odločnim nastopom proti vsemožnim mogotcem v deželi?! — Po volitvah l. 1897. in lani po umoru cesarice so se polnile ječe z našimi ljudmi, in vsakdo vé, po čegavi volji in konu v največje veselje. In tu je imela „Soča“ teden za tednom predalec kipeče polnega najodločnejšega odpora proti zatiralcem. Kdo se je še zganil?! In „Soča“ je doživela celo vrsto preganjanj, vednih zaplem nití ne omenjamo, toda ni se dala oplasiti, marveč držala je se dalje marsikaterega kruteza v šahu! — In kedarkoli se je oglašila, nikdar ni napadla brez povišja, marveč vselej je le reagovala na skrajno drzna žaljenja in krivice nasprotnikov. — Na običnem zboru „Sloge“ pa se oglašil slovenski učitelj, kateremu v prsih tole niroljubno in spravljivo srce do takega lahonstva, in zahteva, naj se tudi vsled tako nečuvnih razlogov ustanovi glasilo, ki bo dru-

gače postopalo! — O, da, o splošni politiki, o svetovnih dogodkih, ki ne segajo takó živo v domače naše vrvenje, je veliko laže pisati, list bi imel mnogo komodnejše stališče, njejdne zaplembe, se manj pa bi se mu bilo bati kakega sodnega ali policijskega preganjanja!

Skoro da smo skazali besedovanju g. Bajta preveč časti s tem odgovorom, no storili smo to, ker so gospodje raznašali take glasove tudi po drugih listih in ker tudi zasebno prodajajo tako modrost za suho zlato, ako jim kdo sede na limanice, da jih posluša. Vemo namreč tudi od drugih strani, kakó prav g. Bajt gori za mir z Lahi, in sicer takó, da naj mi nastavimo še drugo lice, ako nam je na prvo zadnji lahonček prisolil zausnico. — Tako brezbriznost in tako naziranje o odnosjih med Slovenci in Lahi opažamo res pri nekaterih ljudeh, o katerih gre že nekaj časa sem po deželi sloves, da so srečno pripluli v objetje socialne demokracije. Mi v uredništvu „Soče“ pa, hvala Bogu, se nismo takó otrpili nasproti vsem lopovščinam, ki se uprizarjajo dan na dan nad našim narodom, marveč vroča krv nam vskipi ob vsaki priliki, ko krivica in terorizem slavita svoje orgije nad našimi glavami! — Zategadel, to naj si g. Bajt in njegovi somisljeniki le zapisejo za uho, bodi tudi v prihodnje z vso odločnostjo odbijali lahonske naskoke, imenovaje vsako dejanstvo s pravim imenom! (Pride sel)

Počasi je šlo. — Ko so zaprli „dr.“ Codermaza, je šel takoj iz Gorice v Trst na namestništvo uradni predlog, naj se razpusti društvo „Lega della gioventù friulana“. Razpuščeno pa je bilo šele sedaj po preteku 1½ meseca.

Ko bi bilo potreba razpustiti kako slovensko društvo, bi bili tak predlog sigurno takoj rešili, za Italijane pa v takém in sličnem slučaju gre takó počasi, počasi....

„Buon diritto“. — Gonja proti slovenski mestni soli v Gorici je našim Italijanom „buon diritto“, za kateri se poteza goriski magistrat. Torej lo p o v s t v o proti pravični slovenski stvari je „buon diritto!“

Dokler bodo imeli Italijani o naših najvitanejših potrebah take nazore, dotle ni misliti na kako sporazumljenje ali na mir v deželi.

Signor commendatore! pri svojih potrkajte, da dobé drugačne pojme o pravici in resnici; tam je potreba zatreti kali prepira in nemira, ne pa iskati jih pri nas, kjer jih ni! Capito?

Vipavska železnica. Izvedeli smo, da načelnik komisije za politiski obhod Vipavske železnice, ki je bil zadnje dni, je agitoval v Št. Andrežu proti slovenskim poslancem ter nagovarjal prizadete, naj jih prisilijo za vstop v deželni zbor. Podžupan v Št. Andrežu mu je povedal, kar mu je tikalo, čes, da naši poslanci že vedo, kaj delajo, ter da ljudstvo se zanaša ná-nje. Taka agitacija je bila baje tudi v Št. Petru. Reklo se je tudi, da Vipavske železnice ne bo še 3 leta, ako ne pojdejo naši poslanci v deželni zbor. Ko izvemo natančneje o stvari, spregovorimo še.

Razpis daryl za svilorejce. — V izpodbuje svilorejcev, kateri vzgajajo s potrebno svilodno seme „najboljših domačih pasem“, razpisuje c. kr. kmetijsko društvo v Gorici 25 daryl po 25 gold, ki se podelé v letošnji svilorejski dobi v korminskem okraju.

Prosivci za darila morajo biti poljedelski mali posestniki ali gosposki kmetje ter polati svoje prošnje do 10 junija t. l. ustmeno ali pa pismeno po svojih županstvih c. kr. kmetijskemu društvu; povedati morajo, koliko semena rede in od kod prihaja, to je, od koga in kje so seme dobili.

Posebna komisija bo tekom svilorejske dobe pregledala rejališča ter priznala darila tistem svilorejcem, kateri bodo na najrazumnisti način izrezali 1 do 2 ont (po 25 gramov) domačega, po celicnem sistemu napravljenega semena najboljših pasem, katero je dalo tudi razmeroma najobilnisi pridelek.

Vsak prosivec bo moral pokazati presojevalni komisiji, če bo tako zahtevala, odprto seme v izvirnih zavojih ali skatljah, ter poslati c. kr. kmetijskemu društvu uzeore pridelanih mesičkov in pa dotični izkazek o teži celega pridelka.

Razglas. — Razpisuje se mesto postnega odpravnika na novo ustanovljenem c. kr. postnem uradu v Drežnici proti pogodbi in kavciji 200 gld., letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal 250 gld. za vzdržavo enokratne pešne zveze med Drežnico in Kobaridom. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Planiski Vestnik prinaša v svoji zadnji številki nadaljevanje spisa „Na Krn“ iz peresa g. prof. Orožna. Pcpisuje Bolec ter pričinja s popisovanjem izleta na Krn 11. avgusta lanskega leta. Pripoveduje o Dantejevi jami pri Tolminu, slika nam Sleme, 1056 m visoko planino, gostoljubnost zatolminskih pastirjev ter dohod na Krn. Spisu so pridlane 3 slike: Pluženski slap, Tolminka pri Dantejevi jami in Mangart nad Logom.

Slov. List o goriskih razmerah. Ta list piše med drugim tudi to-le: „Po imperinentno žaljivem napadu, kateri je G. spustil v 41. stev „Soče“ na najbolj zaslužne voditelje, ni bilo drugega pričakovati. „Slov.

List" je vedno prav sodil, ko je trdil (hm!), da so sedanji voditelji dobri in da jih nikomur ni treba odstavljati. Obsirneje poročilo prinesemo, ako bo de g. G. poskusal delati razdor. Pričakujemo pa, da bo spoznal svojo napako ...

Dali je bil moj „napad“ impertinenten, o tem naj sodijo čitatelji. Vsakdo se brani, ko mu preti kakršnakoli neizgoda, torej tudi jaz, ki se lahko branim z gradivo 10-letnega delovanja. Ako je pa tako gradivo impertinentno, nisem jaz temu kriv! To naj si zapomni „S. L.“

Moj članek ni prav nič vplival na izid volitve, pač pa nejevolja učiteljsstva, ker se je „Soča“ preveč potovala za naše voditelje. Ako bi te nejevolje — ki je pa do cela neopravičena, kar učiteljsko kmalu samo spozna — ne bilo, bi dobil tudi jaz dobri dve tretjini vseh glasov v kljub dobro organizirani agitaciji od znane strani. To razmerje je za me jako ugodno. A da v teh homatijah nisem član odbora, me le veseli, ker vem, da bi v odboru se nadalje nosil najtežjo butaro in bi tudi vsi grehi padali zopet le na moje pleči. Naj pa drugi malce poskusijo!

Da sedanjih voditeljev ni treba odstavljati, to pravim tudi jaz! Saj tega ni nikdo nameraval! Da pa tudi voditelje malce pograjamo, — kdo naj nam to brani?! — Kar sem jaz grajal, so bili edino le odnošaji, ki so resno m. lina — razdor. Jaz torej nisem del razdora, marveč sem ga skušal zadušiti že v kalu. Ako se mi to ni posrečilo, marveč da se je razdor očitno pokazal, proti kateremu sem jaz zopet javno nastopil, zahtevaje večjo jasnost in odkritosrčnost — ali sem temu jaz kriv? Saj nismo otroci, da se bomo dali kar s silico strahovati — to naj si zapomni tudi „Slov. List“.

A. G.
Listnica uredništva. — Gosp. A. Š. v Z.: Hvala na poslanem pismu. Le delajte v tem smislu tudi med svojimi, pa bo prav.

Društveno vesti.

Kolesarska dirka. Kolesarsko društvo „Gorica“ priredi 1. junija 1899. izlet v Vipavo, s katerim bodo združena društvena dirka, na cesti Šturje-Vipava, in sicer: I. dirka juniorov, — II. dirka društvenih kolesaric, — III. dirka seniorov, ako se teli prijavijo vsaj 5. — Odlikovanj bo 6. Vložek je 2 kroni za dirkača.

P. T. gg. člani, kateri se hočejo dirke udeležiti, so naproseni, naj se vsaj 14 dni prej prijavijo pri društvenem tajniku g. Rudolfu Konjedicu, ali pa v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Odbor kolesarskega društva „Gorica“.

Vabilo k veselici, katero priredi „Slov. Čitalnica“ v dol. Vrtojbi dne 4. junija t. l. na dvorišču „gostilne v Gradu“. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. „Naprej“, koračnica, svira godba. 3. „Slovenski svet, ti si krasen“. H. Volarič, poje možki zbor. 4. „Glas slovenske straže“, godba. 5. „Naša zvezda“, Ant. Nedved, mešan zbor. 6. „Venček slovenskih pesni“, godba. 7. „Na straži“, Ant. Nedved, možki zbor z bariton-solo. 8. „Slovenski Potporari“, godba. 9. „Bog vas sprimi — Kdaj pojdetе domu“, igra. 10. „Banovci“, koračnica, godba. 11. Ples. Petje bode vodil gosp. D. Fajgelj. Vstopnina k veselici 20 kr., sedeži 10 kr. Vstopnina k plesu 1 gld. Začetek ob 5. uri popoldne. Kobilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Vabilo na prvo veselico, katero priredi „Kmetisko bralno društvo v Biljah“ v nedeljo dne 11. junija 1899. na dvorišču g. Ivana Pegana. Med veselico in plesom bo sviral oddelek vojaške godbe pesp. bar. Beck št. 47. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Laharna: „Pozdrav“, poje mešan zbor. 3. „Stražniki“, deklamacija. 4. A. Nedved: „Avstrija moja“, poje možki zbor. 5. „Slovenska deklica“, poje mešan zbor. 6. Iv. pl. Zajc: „Djačka pjesma“, poje možki zbor. 7. „Florjan Poznej“, — — — saljiv prizor. 8. Ples. Početek ob 5. uri popoldne. Vstopnina k veselici 20 kr., sedež 10 kr., k plesu 1 gld. Udje so vstopnine k veselici prosti, k plesu plačajo 50 kr. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Novi člani „Soške podružnice“ slov. planiskega društva so gg. Ferdo Gabršček in Karl Gruntar, učitelja v Bolcu ter Jos. Sorč, učitelj na Zagi.

Razgled po svetu.

K položaju. — Nagodbena kriza se vedno ni rešena. 30. pr. m. dopoldne je bil grof Goluchowski najprej pri cesarju potepa pa se je posvetoval z ogrskimi ministri. Popoldne so se zbrali cislitvanski in ogrski ministri pri cesarju.

Minister zunanjih del grof Goluchowski pravi v nekem ogerskem listu, da za konflikt mej cislitvansko in mej ogrsko vlado se zanima le toliko, kolikor je carinsko-trgovinska nagodba mej Cislitvansko in mej Ogrsko v zvezi s trgovinskimi pogodbami z inozemstvom. To opiranje je popolnoma nepotrebno. Zaradi zanimanja za cislitvansko-ogrske konflikt se Goluchowskemu ničesar ne očita. Pač pa se mu s polno opravičenostjo očita, da kot posredovalec ni ne krone ne Szella po-

učil, da je nagodba dvojezna pogodba, pri kateri je treba privoljenja tudi drugega deleznika. Te svoje dolžnosti grof Goluchowski ni izpolnil in brezčas je dobro vedel, zakaj ne. Pa tudi drugi poznajo ta vzrok. „Vaterland“ pravi; da iz ministrstva zunanjih del izhajajo vse proti vladi in desnici naperjene mahinacije.

Dunaj 30. m. Nasprotje mej Thun-om in Goluchowskim je vedno večje in se poravnava le s tem, da eden odstopi in sicer v tem slučaju Thun.

Ehenhoch piše v „Linzer Volksblattu“ glede zahteve, naj se za rešitev nagodbenega konflikta skliče državni zbor, da Szell pač ne sme pričakovati, da mu državni zbor izreče zahvalo, pač pa verjetno, da nastane vihar, ki odnese Szella in nagodbo.

Dunaj 31. maja. Kriza zaradi nagodbe se ni končala. Minister predsednik grof Thun je bil danes popoldne pri cesarju v avdijenci, popoldne pa ogrski predsednik Szell. Govori se, da sta bila tudi hkrati skupaj pri cesarju. Demisiji se nista oddala. Ogrski ministri gredo jutri v Budimpešto nazaj. Popoldne se odpravi ogrski državni zbor. Cesar je obema predsednikoma naročil, še enkrat delati na to, da se doseže sporazum-ljenje. Uspeh je dvomljiv. Szell ne kaže nič prijenljivosti. Ni izključeno, da Szell odstopi. Thun v bistvenih točkah ne odjenja.

Budimpešta 31. maja. Večraj so bili ogrski krogi že zelo optimistični glede krize, danes je javno mnenje pesimistično. — Listi slikajo položaj ogrske vlade in državne polovice kot jako kritičen. Pozornost zbujajo, da ogrski oficijozni listi govore o mogočem odstopu Szellovom. „Pest Lloyd“ piše, da je nemogoče sedanja nasprotstva premostiti. „Budapesti Naplo“ piše, da se blisajo Ogrski hudi časi, v katerih bo moralo ogrsko ljudstvo pokazati svoje državljanske kreposti. Szellova misija je končana, preostaja mu ravno še demisija. Kdo pa vé, kako se stvar skonča.

Budimpešta 31. maja. Dočim so tukajšnji politični krogi se večraj sodili položaj jako optimistično, je zavladal danes velik pesimizem. Celo oficijozni listi poročajo, da bo moral Szell odstopiti, prvi oficijozus „Pest Lloyd“ pa pravi, da je Thun naznanil Szellu, ko je ta vlado prevzel, da se z njegovo formulo ne strinja ter je mnenja, da bo moral Szell odstopiti.

Budimpešta 31. maja. Nekateri časopisi so danes priredili posebne izdaje, v katerih so naznanjali, da je Szell demisijouiral, zajedno pa dobil nalog sestaviti novo ministertvo.

Nemiri v Madridu. — Povodom pogreba pokojnega Castelara so bile v Madridu velike demonstracije, naprjene proti vladi in proti jezuitom. Pred finančnim ministertvom je kričala množica: „Živela republika“ ter je hotela udreti v palačo. Orožništvo je moralo postopati z vso strogostjo. **Avstrijski prestolonaslednik,** nadvojvoda Franc Ferdinand, se zaroči — kakor trdi monarkovska poročila — z netjakinjo princa-regenta, princesijo Matildo.

Na dunajski dvorni operi sta sedaj najslavnejša pevca 2 Slovana, Naval-Pogačnik, ki je Slovenec, in pa Čeh Hes. Posebno slovi Pogačnik. Dunajski časopisi priznavajo soglasno, da Pogačnik je najzbornejši lirski tenorist, kar jih premorejo nemški operni odri.

Nizjeavstrijski deželni zbor je vsprejel 30. pr. m. soglasno nujni predlog posl. Schlesingerja, naj izreče deželni zbor najodločnejši protest proti pritisku, ki prihaja od ogrske strani v nagodbenem vprašanju. Dodatni predlog posl. Noskeja, naj se pozivlja vlada, da skliče takoj državni zbor, je bil odklonjen z 32 proti 31 glasovom.

Nemškoliberalni deželni poslanec iz Češke so imeli 30. pr. m. v Pragi shod, na katerem so sklenili, da na noben način ne odlože mandatorov, naj nacionalci pritiskajo, kolikor hočejo, pač pa da bodo protestovali proti sklepom deželnega zbora češkega glede minoritetnih šol in glede uradovanja avtonomnih oblastev.

Nemčija. — Iz severne Afrike nabirajo v Nemčiji delavce in sicer Arabce. Prejšnje čase so si služili kruh tam česki in poljski delavci. Kam pa pojdejo ti, ker v Avstrijo imajo vstop vsaki italijanski delavec iz krajevstva?! Domači nimajo dela, ker ga jim tuji jemljó izpred ust z dovoljenjem avstrijske vlade. Na tak način se pač slabo rešuje socijalno vprašanje!!

Mirovna konferenca. — Na mirovni konferenci v Haagu igra največjo vlogo predlog Rusije glede razsodišč. V tem oziru stavi ruski zastopnik tri predloge, namreč glede posredovanja, razsodišča in preiskave. Najprej se morajo vse velesile zavezati, da bodo v vsakem slučaju pri vsakršnih spornih vprašanjih, prosile posredovanja kake tretje velesile. V spornih zadevah, ki se ne tičejo vitalnih vprašanj, naj se pozove obli-gatorno razsodišče. Vsaka stranka naj izvoli po dva razsodnika, ki naj skupno imenujejo petega sodnika. Konečno naj se izvoli stalna komisija, ki naj presoja in preiskava vsa sporna vprašanja. Angleži zahtevajo poleg tega še stalno razsodišče. Ameriški delegati so prinesli seboj že izdelan načrt o mejnarodnem razsodišču, ki obsega 26 členov. O vseh teh načrtih se bo posvetovala mirovna konferenca.

Kuga. — 31. pr. m. je došel iz Aleksandrije v Trst parnik „Semiramis“, na ka-

terem je 214 potnikov. Parnik ne sme izkrcati ljudi, dokler tega ne dovoli zdravstvena oblast. Egiptovska vlada je storila vse potrebne korake, da bi se kuga ne širila.

Naseljavanje v Sibiriji. Velika sibir-ska železnica, katere se gradi, odprva novo pot trgovini ter nova tržišča. Sedaj se mnogo blaga in raznih izdelkov pošilja v Sibi-zijo, kar prej ni bilo mogoče za marsikatero reči. Poleg tega pa se selijo v Sibirijo ljudje v velikem številu. Od 1. 1882. do letos, torej skozi 17 let se je preselilo iz Rusije v Sibi-rijo 1.350.955 ljudi. Vsako leto se jih naseli okoli 200.000.

Razgled po slovanskem svetu.

Prizor v tržaškem dež. zboru. — Vladni zastopnik je v seji, o kateri smo že govorili, opravičeval iztiranjenekaterih iz Italije pritepenih razgrajavec. Posl. Piccoli je pri tem vskliknil: „Kaj je bilo prepovedano kli-cati „evviva“ svoji lastni narodnosti in „evviva“ oni deželi, h kateri pripravamo po jeziku, čustvih in kulturi? Na to sta zbornica in galerija zaorili: „Viva l'Italia“. Vlada pa je bila gluha za to.

„Viva Trieste Irredenta“! — Tako stoji izrezano v lesu v nekem vozu železnice, ki prihaja iz Italije. Ali se je izrezalo to v Avstriji ali v Italiji, kdo to ve! Izrezano je, in ker je ravno dobro izrezano, se je moralo to zgoditi na kakem kolodvoru. Da je to storila kaka privatna oseba, je težko misliti, — ali pa je morala med osebjem na železnici tudi takih živjev, katerim je pri srcu „irredenta“?

Istrski deželni zbor. — 29. pr. m. Deželni glavar se je sponjinal smrti Castel-larja. Prošnja deželnega sodišča v Trstu za dovoljenje, da se sodno postopa proti posl. Mandiču radi tiskovnega pregreška, se je izročila politično-ekonomičnemu odseku. Pre-citali sta se interelaciji posl. Rizzija radi varstva zlatarski industriji in posl. Scam-picchio radi namestitve hrvatske šole v Ne-rezinah. Predlog poslanca dra. Constantinija radi zveze med državo in istrsko železnico Trst-Poreč po stranski železnici Matavun-Pazin se je izročil finančnemu odseku. Zakonska načrta o razdelitvi krajinah občin Buzet in Pazin v tri oziroma štiri samo-stojne krajne občine sta se v prvem čitanju izročila politično-ekonomičnemu odseku. Novi zakon za Istro se je vsprejel v tretjem čit-anju.

Istrska posojilnica v Pulju. Iz poro-čila, ki nam ga je poslala ta vrla zadruga, posnemamo z veseljem, da je njen promet minolega leta prvokrat prekorčil en milijon gold.; dosegel je namreč vsoto 1.029. 355/37 gold. Kolika sreča je ta posojilnica za Istro, to zamorejo oceniti le oni, ki poznajo raz-mere v tej nesrečni pokrajini, kajti posojil-nici ni do drugega, nego da v njih veliki nevolji pomaga istrskim Hrvatom in Slovencem, da jim posojuje denar za male obresti ter jih tako rešuje jarna narodnih nasprotikov. Zadruga je imela podružnice v Pazinu, katere je isto tako storila mnogo dobrega. Čisti dobiček posojilnice je znašal prošlega leta 1813 gld. 22 nvč.; od tega zneska se je darovalo 100 gld. družbi sv. Cirila in Metoda, ostanek pa se je uložil v rezervni zaklad, ki ima služiti v pokritje slučajnih zgub. Na čelu društva stoje naši znani istrski Sokoli. Bog blagoslovi tudi zanaprej njihov trud!

Veslovenska delavska slavnost v Ljubljani v nedeljo se je izvršila, kakor posnemamo iz „Slovenca“, dobro. Na pred-večer v soboto je bila bakljada pred knezo-skofijsko palačo ter pred hišo kumice društ-vene zastave gospe Polakove. Temu je sledil komers v „Katol. domu“. V nedeljo je bila cerkvena slavnost v nunski cerkvi, kjer je govoril knez in škof ter blagoslovil delav-sko zastavo „Zveze“. Po cerkveni slavnosti je bilo slavnostno zborovanje, pri katerem je bil navzoč tudi deželni glavar. Udanostni izjavi r cesarja in papeža se glasita:

Kabinetna pisarna na Dunaju. Praznoval Nj. Velicanstva jubilej na vabilo krščansko-socijalne zveze v Ljubljano na tisoče pri-hiteli zastopniki slovenskega delavskega ljudstva polagajo pred prestol Nj. Velicanstva zagotovilo nevzlomne udanosti in prisrčne ljubezni.

Svetemu očetu Leonu XIII. V smislu okrožnice „Rerum novarum“ se je zbralo v Ljubljani sto katoliških društev slovenskega delavskega ljudstva v proslavo petdeslet-nice presvetlega cesarja, ki srčno hvalijo Boga za čudovito ozdravljenje Vase Svetosti ter Vam pod praporom Kristusovim in zaščitjem nebeskega vojskovodje Mihaela pri-segajo neomejeno otroško udanost in moško zvestobo, proseč Boga, da podaljša Vase življenje do dne zmagoslavja nad velikim zmajem, a Vas, da blagoslovite za boj z apostolskim očelovskim blagoslovom verno udane Vam sinove.

Na to so se vrstili raznoteri govori. Oglasil se je tudi preč. g. dr. Gregorčič.

„Slovenec“ piše: Državni poslanec dr. Gregorčič je pozdravil zbrane kot sokičatelji shoda, kot zastopnik goriskih Slovencev, ki so mu ope-tovano izkazali zaupanje, in tudi kot zastop-niki pete kurije. Dejal je, da je pričakoval obilne udeležbe, a tako ogromne se ni nadejal. Veseli je, da je ideja krščanskega soci-jalizma tako prešinila slovensko ljudstvo, in le želi, da bi bila v prospeh slovenskemu narodu in njega blaginji.

Govorilo se je dalje mnogo o krščan-sko-socijalni ideji.

Izmed teh govorov omenjamo govor kanonika Kalana, ki se po „Slovencu“ glasi takó-le:

Vež, ki veže Hrvate s Slovenci, je vedno tesnejša; zgodovina nam kaže, da so Hrvati in Slovenci v najbolj kritičnih tre-notkih za našo državo bili branik proti Turkom in so si vzlasti Hrvatje pridobili častno ime antemurale christianitatis. Tudi v sedanjih za državo kritičnih casih se kaže tesnejša zveza mej Hrvati in Slovenci, ki naj bo vedno močnejša, da bo tudi sedaj obrambni zid proti sovragom države in hrvatsko-slovenskega naroda. Naravna smer kaže Slovincem proti jugu, naše velike reke Soča, Sava in Drava drve proti jugu. Kakar je našim vodam nemogoče tek obrniti, tako je nemogoče zavreti razširjalne ideje vzajemnosti hrvatsko-slovenske. — Tem iskreje pa je nam pozdraviti danes nav-zoče hrvatske goste, ker se niso uamii soc. demokraciji, ne čisto-mažaronskim sple-tkam Frankovim, marveč se z nami vred oklepajo krščansko-socijalne zastave. Burne so bile ovacije, ki so se prirejale na koncu tega govora navzočim Hrvatom.

Zapava je morala biti prav živahna. Vrstilo se je petje, godba in govori.

Slovo je vzel končno od zborovalcev državni poslanec dr. Krek. Oglasil se je tudi solkanaski kapelan preč. g. Derma-stija. „Slovenec“ piše:

Imenom Goricanov je govoril slovo g. Dermastija. Zatrjeval je, da narodno in socijalno delo goriski rodoljubje ne opusté, če jih tudi glasilo slov. „intelligence“ pozdrav-lja v slovenskem središču kot nepovabljeni goste.

Udeležnikov je bilo pa sploh jako obilo: s Kranjskega, Štajerskega, jako mnogo s Hrvatskega, dalje s Češkega in tudi nekaj z Goriškega.

Slavnost so pozdravili med mnogimi drugimi brzojavno tudi škof dr. Mahnič, katoliško delavsko društvo v Gorici ter slovenski in hrvatski bogoslovci v osrednjem semenišču v Gorici, dalje društvo za pod-poro rokodelcev v Ajdovščini, pevsko društvo v Šturiji, rokodelsko društvo v Lokavcu, hranilnica in posojilnica v St. Petru pri Go-rici, krojaška zadruga v Gorici, hranilnica in opekarna v Biljah.

Dalmacija. — Poljedelski minister bar. Kast se je vrnil te dni iz južne Dalmacije na Dunaj, kamor je bil pozvnan brzojavno. Bil je v Šibeniku, Spljetu, Trogiru, Dubrov-niku, Ercegovom, Kotoru; videl je toraj došči in se je mogel tudi podučiti vsaj pri bližnj, česa Dalmacija potrebuje v poljedel-skem oziru. Baron Kast je 5. izmed mini-strov, ki so posetili pred kratkim kršno Dal-macijo.

Foulard - Seide 65 Kr.

bis fl. 3.35 p. M. japanesische, chinesische etc. in den neu-esten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 Kr. bis fl. 14.95 per Meter — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.). ZÜRICH. [2]

Zahvala.

V preteklem mesecu smo bili dlje časa v Ptuj. Zahajali smo v tamkajšnje slo-vensko „Čitalnico“, ker so nam gospoda dovolili gostoljubno vstop, da smo se gibal-i tam kot domačini.

Zato izreka slavni ptujski „Čitalnici“ zahvalo več primorskih Slovencev.

Razglednice

krasno dovršeno od 20—25 gld. 1000.

Naročila sprejema Anton Jerkič, fo-tograf v Gorici. Na željo pride fotogra-firat sam in sicer brezplačno. Nobeden kraj naj bi ne zamudil te ugodne prilike, v tem ko se ilustruje celi svet na razglednicah.

G. kr. privit. Kdor želi vstopiti v družbo za izde-lovanje takih sli-čic, naj mu zagotovi, da bo to polnletja nastal 50 %.

Martin Poveraj,

trgovec, civilni in vojaški krojač v Gorici na Travniku št. 22. I. nadatr.

Bogata zeloga vsake vrste blaga, gotovih oblek, perila in vseh spada-jočih priprav za obleke vsakega stanu.

Novo blago došlo za spomladansko in letno sezono iz avstrijskih in angleških tovarn se vdobiva v moji zalogi. Vdobjiva se blago tudi nižje vrste od 68 kr. meter naprej, to j. 3 m 25 cm za celo obleko stane 2 fl. 21 kr. Dobivajo se patentirani hlad-niki, kateri na pasih od hlač ni treba gum-bov, služijo tudi, da se hlače besijo, da se ne zvijajo.

Sprejemajo se naročila za izdelovanje oblek tudi za dame fineje vrste po vsakateri zahtevajoči modi. Kdorkoli vkupi pri meni blago, mu je prosta volja si delati kjer hoče, ker pri meni je blago prav po ceni.

Delo je nekaj dražje, ker se siva večinoma z rokami. Izdelane obleke so tako po ceni, da ceneje ni mogoče zahtevati.

Hiša na prodaj
v mestu v bližini sv. Antona novega.
Natančneje se izve pri našem upravnistvu.

Za birmance in botre.

Najlepši in nepozabljivi spomin pripravi boter ali botra svojemu birmancu na dan sv. birmice, ako da sebe in njega skupaj fotografirata, ker ravno ista slika bo otroka spominjala v njegovi sivi starosti na svojega botra ter na svojo nežno mladost, posebno pa na dan, ko je bil pri sv. birmi.

Zato vas opominjam, botri in botre, da ne zamudite te lepe priložnosti, ter ravno ta spomin bo otrok v poznejših časih več cenil, ko pride k pameti, kakor vsa druga najdražja darila.

Pa tudi vas opozarjam, da ne bodele te lepe in koristne priložnosti porabljeni pri naših nasprotnikih. — Zato naj vsak in vsikdar, kakor tudi dotični dan, popraša po našem slovenskem rojaku — fotografu

Danirir Jožef Weis-u,

kateri bo po vseh tukajšnjih birmah na Goriskem pričujoč ter pripravljen z aparati najnovejšega sistema, ljudem postreči z najboljšim izdelkom, ter kolikor mogoče po zmerni ceni.

Kuštrin Anton

trgovec
z jedilnim blagom

Gospoka ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, navadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kg. naprej.

Obljubuje točno in hitro postrežbo.

Domača slovenska gostilna

Fran Valetič

v Trstu v ulici Solitario št. 12

toči dobro, črno in belo

vipavsko, istrsko in okolišansko vino.

Daja se tudi vino na debelo krmarjem in družinam po znižani ceni. — Kuhinja je preskrbljena z vsem potrebnim.

Postrežba točna. Cena primerna.

Za mnogobrojni obisk se priporoča udani

Fran Valetič, krmar.

„Victoria“ v Berlinn

zavarovalnica na življenje, nezgode in otroke.

Ustanovljena 26. septembra l. 1853.

Glavni kapital znaša 6.000.000 mark; skupni rezervni fond koncem l. 1896. 143.312.055 kron 51 vin; skupna aktiva 157.456.189 kron. — Življensko zavarovanje koncem l. 1896. znaša 681.892 polje z svoto nad 593.071.981 kron 86 vin.

Otvorila je ta teden

podružnico za Gorico in okolico

pri gospodu Ferd. Žagar-ju,

Gorica v ulici Morelli št. 12. I. nadstropje.

Leto 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno cveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo. (P. cl.)

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Štolni ulici št. 2. v Gorici

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v 64

Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne

ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.

Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in

Metoda.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih gorških izdelovalnicah utež otvoril

v Semenški ulici št. 8

lastno zalogo z izdelovalnico tehnic raznovrstnih sistemov in višine, v kateri izvršujem vse naročila, ki spadajo v to stroko, kar najbitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v St. Andrežu, kjer sem izdelal občinsko tehtnico.

Priznam v mehanično popravilo vsakovrstne uteže, kolosa, šivalne stroje in slične reči.

Imam glavno zalogo koles prvih ameriških sistemov, katere so pripoznane najboljše. Vedno pripravljen na izvršitev se belež

udani

KAROL KONEK,

v Semenški ulici številka 8

Ivan Premrou

trgovec z jedilnim blagom
v ulici Parcar št. 10 (v Podturnu)
v Gorici.

Priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Obljubuje točno in hitro postrežbo.

Svoji k svojim!

Priporoča m. veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternolijeve knjigarne in loterije.

Obljubuje točno in hitro postrežbo, se

toplo priporoča udani

68—9

Anton Pucelj.

Alojzij Živic,

ključavničar

in izdelovalec

štedilnikov,

v Gorici, Rabatšče št. 3

Priporoča se

za vsakovrstna v to stroko spadajoča dela,

katere izvršuje

po naročilu hitro in po nizkih cenah.

Anton Štojs,

pekovski mojster v Gorici

Gospoka ulica št. 19.

izdeluje dober in zdrav kruh

iz navadne in fine pšenične moke, v različnih

oblikah, kakor: hlebe, štruce, žemlje itd.

Izdeluje tudi različno pecivo.

Priporoča se slavnemu občinstvu za

mnogobrojna naročila ter obljublja točno in

solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica

in

edina mehanična

popravljalnica

šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se na-

haja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čev-

ljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje

se vdobé od gl. 32 naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, puške

in samokrese.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar

v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za

birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za

mnogobrojna naročila ter obljublja solidno

postrežbo po jako zmernih cenah.

Garancija 5 let.

M. ŠULIGOJ,

urar v Kanalu.

Velika zaloga šivalnih strojev najnovejših sistemov, kakor Ringschiffchen in Rundschiiffchen „Afrana“ s tihim tokom. Slednja je glede praktičnosti in hitrosti nedosegljiva (1000-2000 šivov v minuti), šiva naprej in nazaj. Sme se jo po vsej pravici krono vseh strojev imenovati.

Stroji za šivilje od 30 gl., za krojače od 38 gl. naprej s stojalom vred.

Ob enem se priporoča za točno popravilo vsakovrstnih ur in strojev po zmerni ceni.

Garancija 5 let.

Velika hiša

v Matavunu zraven slovečih škocijanskih jam, 3 ure od Trsta in 1/2 ure hoda od železnične postaje Divača, ob živalni prometni cesti Reka-Trst, z dvema kuhinjama, z dvema obširnima podzemeljskima kletima, s 14 krasnimi sobami s posebnimi uhoji, kakor nalašč prirejenim za mnogobrojne letovščnike, ki vsako leto prihajajo v ta divno-romantični kraj, z obširnim, na visoko obzidanim in senčnatim dvoriščem, z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge poljske pridelke, s prostiranimi lopami, s krasnim se sadjem in trtami zasejanim vrtom in z lepim parkom je vsled nastalih družinskih razmer pod ugodnimi pogoji takoj

na prodaj

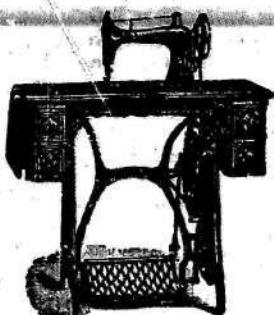
Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa ostala obširna poslopja, so kakor nalašč prikladna za gostilničarstvo in štacunsko obrt.

Vsled njene lege na tako živahnej prometni cesti, je posebno pripravna za kupčijo z domačimi pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in debelo; krma bi pa imela razum navadnega posla z domačim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebrojnimi obiskovalci škocijanskih jam.

Vse pohištvo z vrtom in parkom vred, dalo bi se tudi v najem po dogovoru.

Natančnejša pojasnila pri lastniku Aleksandru

Mahorčiču v Matavunu, pošta Divača.

Originalni Singerjevi šivalni stroji

za vsako stroko izdelovanja

kakor tudi za vsako domače šivalno delo.

Šivalni stroji družbe „Singer“ so svetovno znani radi izvrstne kakovosti ter storilne zmožnosti, kar odlikuje že od nekdaj vse njene izdelke. Vedno večja prodaja, posebna odlikovanja na vseh razstavah in nadštiridesletni obstoj tovarne so najsigurnejše in popolno jamčenje za to, da so naši stroji dobri. Brezplačni pouk v modernem umetnem vezenju. Singerjeva naprava za gonilno silo novejša sestave. Singerjevi elektriški motorji za gonilno silo s šivalnimi stroji, v vseh velikostih.

Singer Co. dešn. družba, Trst. — Zastopstvo v Gorici v Raštelu 9.

Poprejšnja tvrdka: G. Neidlinger.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: Iv. Jebačinu v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Dobi
se
povsod

Kalodont

pripoznavno
najbolje sred-
stvo za čišče-
nje zob.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Triljeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti

peronospori, poboljšani sestav

Vermorelov.

Mlatilnice, mlinci za žito,

stiskalnice (preše) za vino in

sadje različnih sestav. (Te stiskal-

nice imajo skoro ono tlačilno moč

kakor hidravlične vodovodne preše).

Slamorenice jako lahke

za goniti in po zelo zmernih

cenah. Stiskalnice, za seno in

slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne

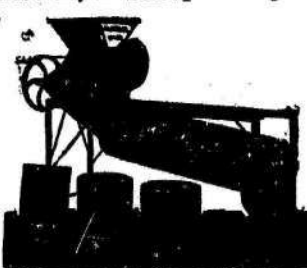
poljedelske stroje prodaja v najboljši

izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju

II, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! — Zastopniki se iščejo.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v stotisecero rodovinah.